

BUDGET MANAGEMENT IN THE FORMATION OF REGIONAL EDUCATION

Sydor H.V.,

PhD, Associate Professor,

Chortkiv education and research Institute of Entrepreneurship and Business of

West Ukrainian National University

Chortkiv, Ukraine

Verbitska I.I.,

PhD, Associate Professor,

Chortkiv education and research Institute of Entrepreneurship and Business of

West Ukrainian National University

Chortkiv, Ukraine

Savkiv U.S.,

PhD, Associate Professor,

Department of Accounting and Auditing

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Ivano-Frankivsk, Ukraine

БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ФОРМУВАННІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сидор Г. В.,

к.е.н, доцент,

Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу

Західноукраїнського національного університету,

Чортків, Україна

Вербіцька І.І.,

к.е.н, доцент,

Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу

Західноукраїнського національного університету,

Чортків, Україна

Савків У. С.,

к.е.н, доцент,

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет

ім. Василя Стефаника»

Івано-Франківськ, Україна

В умовах трансформаційних процесів, що відбуваються в Україні, вагомого значення набуває функціонування результативної системи регіональної освіти. Отримання освіти можливе за умови проведення виваженої бюджетної і соціальної політики та використання такого дієвого інструменту державного регулювання соціально-економічних процесів, як бюджет. Основу бюджетного менеджменту у формуванні регіональної освіти становить чинник дефіцитності ресурсів та імператив вибору.

Функціонування належної регіональної освіти під час дестабілізації економіки набуває найбільшого значення. Тому створення результативної системи регіональної освіти є домінуючим завданням у процесі побудови соціально-економічної моделі суспільства на сучасному етапі в Україні. Одним з визначальних чинників, що сприяють формуванню дієвої регіональної освіти, є фінансове забезпечення цієї сфери, яке з огляду на сьогоднішні фінансові можливості та обставини держави є обмеженими.

Дослідження проблеми та вивчення питань бюджетного менеджменту у формуванні регіональної освіти сьогодні набуває особливої актуальності. Теоретичні й практичні аспекти бюджетного менеджменту у формуванні регіональної освіти розглядали провідні вітчизняні й зарубіжні дослідники, а також автор роботи – Г. В. Сидор [1–2].

Однак багато проблем теоретичного та практичного характеру у цій сфері все ще не вирішені, що зумовлює потребу в проведенні додаткових наукових пошуків.

Формування, розподіл та використання бюджетних коштів (на рівні місцевого та Державного бюджетів) – це багатогранний та складний процес, який охоплює усі сфери діяльності держави, в тому числі регіональну освіту. Цей процес потребує цілеспрямованого та координаційного управління, яке здійснюється через результативне функціонування інституту бюджетного менеджменту, що забезпечує синергічність системи управління фінансовими потоками.

Ефективна фінансова система – це основа поступального розвитку будь-якої держави. Бюджетна система, яка становить сукупність бюджетів адміністративних утворень різних рівнів, є однією з найбільш вагомих для макроекономічної рівноваги держави складових фінансової системи. Місцевий, районний, обласний бюджети є кровоносною системою фінансового забезпечення регіональної освіти, що опосередковує процес формування, перерозподілу та використання фінансових ресурсів органів влади.

З огляду на це на розвиток держави, зокрема регіональної освіти, впливає не стільки побудова бюджетної системи, скільки саме підхід до управління бюджетами різних рівнів, тобто бюджетний менеджмент на локальному, регіональному та загальнонаціональному рівнях.

Питання бюджетного управління для провідних країн світу широко досліджуються, в результаті чого уточнюється понятійний апарат та виникають нові концепції, водночас у вітчизняній практиці немає законодавчо закріпленого й чітко розробленого визначення бюджетного менеджменту, яке найбільш повно характеризувало б цей процес.

Як система знань та прийомів управління державною казною бюджетний менеджмент має давню історію. Встановлено, що прообрази бюджетних відносин виникли разом із формуванням державних утворень як фінансова складова діяльності країни.

За часів незалежності нашої держави, коли почала формуватися так звана теорія управління державними фінансами, у багатьох наукових

літературних працях виявилась тенденція невиправданого концентрування уваги на ефективності управління в бюджетній сфері замість того, щоб визначитися й окреслити теоретичні положення бюджетного менеджменту як науки, відмежувавши цей термін від державного управління фінансами.

Бюджетний менеджмент – це багатостадійний, трудомістким та складний процес, а водночас – динамічна науково практична система, багатогранна за умовами організації та змістом.

Встановлено, що бюджетному менеджменту притаманний дуальний характер: з одного боку, його потрібно розглядати як процес прийняття і реалізації рішень, а з іншого – як систему управління.

Досліджуючи сутність бюджетного механізму, як вітчизняні, так і зарубіжні науковці акцентують увагу на різних засадах цього універсального та складного поняття. Вони зазначають, що бюджетний механізм відіграє вагомую роль:

- у розвитку та регулюванні соціально-економічних процесів;
- у реалізації результативної бюджетної політики;
- у мобілізації бюджетних коштів для якісного виконання функцій держави.

На основі систематизації наукових підходів до визначення бюджетного менеджменту запропоновано власне визначення терміна «бюджетний менеджмент у формуванні регіональної освіти», під яким варто розуміти поєднання системи результативних заходів розробки та реалізації управлінських рішень у процесі формування й використання централізованих грошових ресурсів територіально-адміністративних одиниць на регіональну освіту. На відміну від понять, які мають більш загальне трактування, цей термін конкретизує ефективність керування рухом грошових ресурсів.

Висновки. Варто зазначити, що лише раціональна система бюджетного менеджменту у формуванні регіональної освіти спроможна надавати результативні бюджетні рішення, а також дати ґрунтовну відповідь на питання – як ефективно керувати бюджетними ресурсами і відносинами, які

виникають у процесі руху бюджетних потоків. Загальна результативність бюджетного менеджменту визначається спроможністю дієво функціонувати в сьогоденних умовах формування регіональної освіти.

Список використаних джерел:

1. Сидор Г. В., Вербіцька І. І., Савків У. С. Впровадження зарубіжного досвіду фінансування загальної середньої освіти. *Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс»*. 2020. № 4. С. 97–103.

2. Sydor H. V. Implementation of foreign experience of financing general secondary education. *Science, research, development #35 (Bialystok, 27–30 novemb. 2020 r.)*. Bialystok, 2020. Str. 27–30.